

1. Obecná problematika

1.1 *Teorie hudebního zápisu*

(definice termínu, vymezení předmětného pole oboru)

1.2 *Hudební paleografie*

(definice termínu, místo oboru v systému hudebněvědných disciplín)

1.3 *Písmo a notace*

(definice termínů, fonetizace, fonogram, analogie ve vývoji písma a notace, cheironomie, diastematizace)

2. Latinské neумы

2.1 *Vymezení pojmu a problematika historická*

2.2 *Neumové znaky*

(názvy, klasifikace, hudební význam znaků, tabula neumarum)

2.3 *Neumová notace a písmo - pomocné znakové systémy*

(litterae significativae, Romanusbuchstaben, diastematický systém Hermana Contracta, notace Boethiova, dazijská notace)

2.4 *Typologie neumové notace*

2.41 *Typologie znaková* (identifikace podle předložené ukázky)

2.42 *Typologie druhová* (identifikace podle předložené ukázky)

2.5 *Literatura zabývající se teoretickou problematikou neumových notací*

3. Nota choralis

3.1 *Vymezení pojmu* (Hutter x německá škola: Wagner, Stäblein)

3.2 *Vymezení hlavních znaků noty choralis*

3.3 *Vysvětlení termínů:*

osnova spatiová, osnova chordální, osnova linková, osnova linová, osnova quidonská, klíč, klíče sylabické, klíče alfabatické, klíče barvené, custos, caesura, neumae usuales, neumae irregulares, neumae regulares, neumae musicae, conjunctae, compositae, fusae

3.4 *Typologie noty choralis*

3.41 *Typologie znaková* (identifikace podle předložené ukázky)

3.42 *Typologie druhová* (identifikace podle předložené ukázky)

3.5 *Literatura zabývající se problematikou noty choralis*

4. Notace menzurální

4.1 *Vymezení pojmu a výčet typů*

4.2 *Modální notace*

4.21 *Vymezení pojmu*

(odlišit: sylabická notace, notace organa dupla, motetová notace, kvadrátní notace)

4.22 *Mody a jejich identifikace*

4.23 *Nepravidelnosti modálního zápisu a jejich identifikace*

4.24 *Identifikace základních kompozičních technik notredamského vícehlasu*

4.25 *Vysvětlit význam termínů:*

discantus	fractio modi	notatio sine litera
clausula	nota plicata	longa imperfecta
duplum	copula	brevis altera
triplum	repetitio	modus primus ordinis secundi
longa perfecta	plica descens	ternaria
brevis recta	notace sylabická	divisio modi
ordo	conductus	plica
ligatura	konduktové moteto	ligatura plicata
quaternaria	notatio cum litera	extenso modi
discantus floridus	plica ascens	notace melismatická

- 4.26 Zásady přepisu modální notace - demonstrovat na předložené ukázce
- 4.27 Modální teorie ve středověkém hudebním písemnictví
- 4.28 Muzikologická literatura zabývající se problematikou modální notace
- 4.29 Hudební prameny modální notace

4.3 Předfrankonská a frankonská notace

- 4.31 Vymezení obou pojmů
- 4.32 Identifikace obou typů notace na předložené ukázce
- 4.33 Hlavní znaky předfrankonské notace
- 4.34 Hlavní znaky frankonské notace
- 4.35 Hudební prameny předfrankonské a frankonské notace
- 4.36 Předfrankonská a frankonská notace ve středověkém hudebním písemnictví
- 4.37 Předfrankonská a frankonská notace v muzikologické literatuře
- 4.38 Zásady přepisu frankonské notace - demonstrovat na předložené ukázce
- 4.39 Vysvětlit význam termínů:

signum perfectionis	punctus divisionis	punctus perfectionis
figura simplex	ordinatio figurarum	proprietas
perfectio	maximodus	ligatura cum (sine) proprietate
ligatura cum (sine) perfectione	semibreves quartae	currentes
ligatura cum opposita proprietate	initialis	tempus
modus	convenientia modorum	conjunctura
finalis		

4.4 Černá menzurální notace

- 4.41 Vymezení pojmu a základní klasifikace
- 4.42 Identifikace hlavních typů černé menzurální notace
- 4.43 Základní rysy francouzské notace
- 4.44 Základní rysy italské notace, rozdíly od francouzské
- 4.45 Hlavní prameny francouzské a italské notace
- 4.46 Francouzská a italská notace ve středověkém hudebním písemnictví
- 4.47 Zásady přepisu francouzské notace - demonstrovat na předložené ukázce
- 4.48 Vysvětlit význam termínů:

trecento	divisio secunda	divisio tertia
ars nova	ars subtilior	balada
moteto	rondeau	prolatio
pausa triorum temporum	virelai	punctus additionis
imperfectio	imperfectio ad totum	pausa duorum temporum
imperfectio ad partem	imperfectio ad partem remotam	talea
imperfectio ad partem remotissimam	isorytmie	isometrie
ligatura	hoquetus	alterace
clos	isoperiodicita	divisio
divisio binaria	divisio ternaria	divisio quaternaria
divisio senaria perfecta	divisio senaria imperfecta	octonaria
novenaria	ouvert	duodenaria

4.5 Bílá menzurální notace

- 4.51 Vymezení pojmu
- 4.52 Notáčnické znaky
- 4.53 Ligatury a pravidla pro určování jejich nominálních hodnot
- 4.54 Menzura - vymezení pojmu a charakteristika základních typů
- 4.55 Color - vymezení pojmu a jeho hudebního významu
- 4.56 Proporce - vymezení pojmu, základní typy a jejich hudební význam
- 4.57 Stanovit zásady přepisu bílé menzurální notace a demonstrovat na předložené ukázce

4.58 Vysvětlit význam termínů:

ligatura obliqua	modus longarum	maximodus
modus maximarum	modus minor	alla longa
modus maximarum imperfectus com modo	longarum perfecto cum tempore perfecto cum prolatione perfecta	color
menzurní čára	taktová čára	color
color temporis	color prolationis	color minimarum
hemiola	hemiola temporis	poloviční color
hemiola maior	color minor	proporce
courantový color	integer valor	genus multiplex
genus superparticulare	genus superpartiens	genus multiplex superpartiens
genus multiplex superparticulare	proportio dupla	proportio tripla
proportio quadrupla	proportio quintupla	proportio sesquialtera
proportio supertripartiente tertias	proportio tripla sesquitertias	alla semibreve
proportio dupla supertripartiente quartas	menzurní kánon	alla breve
proportio subdupla supertripartiente quartas		

5. Kritika hudebního zápisu

- 5.1 Vymezení pojmu
- 5.2 Vznik disciplíny
- 5.3 Základní postupy (recenze, examínace, divínace, emendace)
- 5.4 Konjekturální kritika (přeložení, posunutí)
- 5.5 Terminologie: originál, autograf, archetyp, varianta, kontrafaktum, kontrapozitum, obecná nota, transnotace, transkripce, kolace
- 5.6 Literatura pojednávající o problematice kritiky hudebního zápisu

Prameny a literatura (základní tituly):

- Apel, Willi: Die Notation der polyphonen Musik 900 - 1600, VEB Breitkopf - Härtel Musikverlag*
- Besseler, Heinrich - Gülke Peter: Schriftbild der mehrstimmigen Musik, Musikgeschichte in Bildern III/5, Leipzig 1973*
- Coussemaker, Edmond de: Scriptorum de musica medii aevi nova series, I - IV, Paris 1864 - 1867*
- Gerbert, Martin: Scriptorum ecclesiastici de musica sacra potissimum, I - III, St. Blasien 1874*
- Hutter, Josef: Česká notace I, II, Praha 1926, 1930*
- Mokry, Ladislav: Hudobná paleografia, skripta University Komenského v Bratislavě, Bratislava 1957*
- Mužik, František: Úvod do kritiky hudebního zápisu, AUC UK Praha 1961*
- Parrish, Carl: The Notation of Medieval Music, Pendragon Press, New York 1978*
- Rybarič, Richard: Vývoj evropského notopisu, Bratislava 1982*
- Stäblein, Bruno: Schriftbild der einstimmigen Musik, Musikgeschichte in Bildern III/4, Leipzig 1975*
- Vela, Maria, Caraci (ed.): Kritika hudebního textu. Metody a problémy hudební filologie, KLP Praha, 2001*
- Wolf, Johannes: Handbuch der Notationskunde I, II, Leipzig 1913, 1919*

Příslušná hesla v hlavních muzikologických encyklopediích (MGG, Riemann, Grove, Slovník české hudební kultury ad.)

Podmínkou pro vykonání zkoušky je:

- a) spolehlivá znalost problematiky historického vývoje v rozsahu přednesené látky;*
- b) spolehlivá znalost principů probraných notačních systémů a zásad jejich transkripce;*
- c) vyhovující zpracování seminárního úkolu;*
- d) úspěšné absolvování zkouškového testu - přepisu v rozsahu 10 taktů zadané předlohy;*
- e) úspěšné vykonání ústní zkoušky podle tohoto sylabu.*